

ved Troskab, Tapperhed og Dyd, Iver og nidkære Tjeneste have gjort sig særdeles fortjente af Kongen og Staten, i Adelsstanden. Kongen maa ligeledes til Belønning for store og udmærkede Fortjenester tildele Adelsmænd friherrelig og frigreveleg Værdighed. I Holland er det saaledes, at Kongen ophøjer i Adelsstanden, men ingen Nederlænder kan modtage fremmed Adelsdiplom. I Belgien har Kongen Ret til at meddele Adelskab uden dog nogen Sinde at kunne knytte Forrettigheder til saadant Adelskab. I Italien opretholdes Adelsrangen for dem, der have Ret dertil; Kongen kan ogsaa fremtidig tildele Personer Adelsrang. I Ungarn tilkommer Meddelelse af Adel, Titler og Ordner kun hans Majestæt under den vedkommende ansvarlige ungarske Ministers Medunderskrift. I England kan Kongen udnævne lige saa mange britiske Peerer, han vil, men ingen ny skotske og kun een irsk for hver tre Peerslægter, som uddø, indtil der kun er 100 saadanne tilbage foruden dem, der tillige ere optagne i det britiske Peerskab. I Norge er der en Lov af 1. August 1821, som bestemmer, at efter de adelige Personers Død, som ere fødte ved Lovens Bekendtgørelse, ophører alt arveligt Adelskab i Norge. I Svejts hedder det: Alle Svejtser ere lige for Loven; der gives i Svejts intet Untersaatsforhold og ingen Forrettigheder knyttede til Sted, Fødsel, Familie eller Person. I de Forenede Stater: Ingen Adelstitel maa meddeles af de Forenede Stater, og ingen Stat maa meddele nogen Adelstitel. Ja, hvordan det er i Danmark, behøver jeg ikke at nævne; her udnævnes jo ikke ny Adelslægter, her gives ikke noget nyt Adelskab.

Det næste Spørgsmaal er saa: Hvilke Forrettigheder har Adelen rundt omkring i de forskellige Lande? Vi vide jo alle, at det hedder i Grundlovens § 92, at enhver i Lovgivningen til Adel, Tittel og Rang knyttet Forret er afskaffet. Den er afskaffet her. Anderledes i mange andre Stater, f. Eks. i Sverige. Der har Adelen Ret til at have Overretterne til Værneting i visse Sager, de have Kaldsret til nogle gejstlige Embeder, de Adelen tilhørende Sædegaarde og forskellige Slags adeligt Jordegods skulle beholde alle til saadant Gods knyttede Rettigheder og Friheder. Og ifølge Ridderhusordningen af 22. Juni 1866 repræsenteres Adelen som Stand af Adelsmødet, paa hvilket et Medlem af hver Adelslægt har Sæde; Adelsmødet træder sammen hvert 3die Aar og fatter blandt andet Beslutning

om Adelenes fælles Anliggender, saasom hvad angaar adelige Stiftelser, Fonds og Legater. Her kan man se, at Adelenes Magt ifølge disse grundlovmæssige Bestemmelser er langt større i Sverige end her i Danmark.

I Preussen og for Resten i flere andre Stater har Adelen politiske Forrettigheder som Adel. I Preussen have visse adelige Slægters Overhoveder Sæde i det preussiske Førstekammer. I Østrig er det saaledes, at arvelige Medlemmer af Herrehuset ere de fuldmyndige Overhoveder for de indenlandske Adelslægter, som i de i Rigsraadet repræsenterede Riger og Lande indtage fremragende Stillinger med udstrakte Grundbesiddelser, og til hvilke Kejseren meddeler den arvelige Rigsraads-værdighed. Den højere ungarske Fødselsadel, Fyrster, Grever og Baroner med flere adelige Besiddere ere ad Arvefølgens Vej Medlemmer af Magnaternes Hus, ogsaa et betydeligt politisk Privilegium. I England have samtlige engelske og britiske Peerer — der var 449 i 1884 — Sæde i Overhuset. (*Slengerik*: Det er taabeligt). Ja, det er muligt, at det er taabeligt, men saaledes er det nu. Jarler og Baroner skulle kun kunne dømmes af deres Jævninge.

Saa er der en Del Lande, hvor Forrettighederne skulle afskaffes eller ere afskaffede. Jeg har allerede nævnt, at i Danmark ere Forrettighederne afskaffede. Paa Island er det ligesom i Danmark. I Holland ere Adelenes Rettigheder med Hensyn til Indstilling eller Ansættelser af Personer i offentlige Stillinger afskaffede, og Ophævelsen af de øvrige til Adel knyttede Rettigheder og Erstatning til Ihændehavere af dem bestemmes og ordnes ved Lov. I Belgien siger man simpelthen: Der gives ingen Standsforskel i Staten, og i Preussen: alle Preussere ere lige for Loven, Standsforrettighed finder ikke Sted.

De Forrettigheder, som Adelen i sin Tid have haft her i Danmark, og som ved Grundloven ere afskaffede, ere følgende: Paa de Bøndergaarde, som Adelen ejede, vare Bøndernes Børn fri for Værnepligten. Adelige behøvede ikke at løse Kongebrev for at være fri for Lysning ved Indgaaelsen af Ægteskab. For Adelen gjaldt det i Livs- og Æressager og for Grever og Friherrer i alle Sager, at de skulde søges ved Højesteret, de kunde altsaa ikke søges ved en Underret eller ved en lavere Instans end Højesteret. Adelen havde Kalds- og Birkeret for over 200 Præste-